

„Fajgyalázók” és feljelentőik Magyarországon, 1941–1942

A magyar fajvédők viszonylag későn, hat évvel náci példaképeik után, akkor is habozva, óvatosan kezdtek el a zsidók és nem zsidók hálózszobáiban kaparászni. Magyarországon az 1935-ös nürnbergi fajvédelmi törvényt nem másolták, csak követték. Nálunk, ellentétben Németországgal, nem tiltották meg például a házasságkötést és/vagy „fajgyalázást” a cigányokkal (a „nége-
rek és ezek korcsai” szóba sem kerültek), hiába javasolta ezt többek között dr. Orsós Ferenc, az Orvosi Kamara elnöke a Felsőházban. Hitler annak idején utasítást adott, hogy a „fajgyalázó” zsidó és árja nőket ne vonják felelősségre, ne zárják koncentrációs táborba. Reinhard Heydrich, a Birodalmi Biztonsági Főhivatal (Reichssicherheitshauptamt – RSHA) nagy hatalmú ura ebbe nem nyugodott bele, titkos utasítást adott, melynek értelmében az ilyen esetekben a „fajgyalázó” zsidó nőt „hamis tanúzás” címén kellett lecsukni. Hitler helyettese, Rudolf Hess – lehet, hogy a Führer személyes utasítására – ezt megváltoztatta, és csak a zsidó-, illetve árja férfiakat zárták fajgyalázásért koncentrációs táborba. A magyar fajvédők még óvatosabbak voltak, csak azt a zsidó férfit állították bíróság elé, aki a fajvédelmi törvény hatálybalépése után nem zsidó, tisztességes nővel szexuális kapcsolatra lépett, vagy hosszú évek óta tartó ilyen viszonyát tovább folytatta. A magyar „árja” férfiak nyugodtan létesíthettek, ha tudtak, zsidó nőkkel (is) szexuális kapcsolatot.

A magyar fajvédelmi törvény csak „vétségnek” minősítette a fajgyalázást. A vétség a korszakban az enyhe-közepes súlyú bűncselekményeket jelentette. Ennek megfelelően ezekben az esetekben a büntetés felső határát „alapesetben” három évben állapították meg. 1941. július 25-én szavazták meg a törvényt, és augusztus 8-án hirdették ki. A „fajgyalázási” paragrafus október 10-én lépett életbe, adtak tehát jóval több, mint két hónapnyi időt az ilyen „vegyes” pároknak az elválásra, szétválásra, különköltözésre. Budapest Főváros Levéltárában (továbbiakban: BFL) a Büntető Törvényszék irataiban (VII-5-c) 1942-ben összesen 41 698 bűnügy iratai találhatóak. Ezek között 1331 olyan volt, ahol a vádlott – vagy a vádlottak közül legalább egy – izraelita volt. Ebben az évben 155 zsidó férfit állítottak fajgyalázás vádjával bíróság elé a fővárosban, 1943-ban 15 100 bűnügyet tárgyaltak Budapesten, 919 zsidó vádlott volt, közülük 113 volt „fajgyalázó”, és 1944-ben 40 701 bűnügyből 133-ban volt legalább egy zsidó vádlott, és ezek között 26 „fajgyalázó” zsidó férfi peranyaga található. Ez összesen 294 zsidó férfit jelent.

Ezek rendkívül csekély számok. Az 1941-es népszámlálás adatai szerint Magyarországon a férfiak és nők 49-51 százalékban oszlottak meg. Budapesten kb. 200 ezer zsidó élt, kb. 98 ezer főre tehetjük a fővárosi zsidó férfiak

számát. A 20–59 éves korosztályba tartozó aránya a zsidó férfinépességben lehetett kb. 58 százalék. A 98 ezer férfi 58 százaléka 56 840 főt tesz ki.¹ Figyelembe kell venni a távol lévőket, például a munkaszolgálatosokat, a fronton elesetteket stb. Ez természetesen csak nagyon durva becslés, de azt kimondhatjuk, hogy több ezerre, akár több tízezerre tehető azoknak a zsidó férfiaknak a száma, akiknek voltak vagy lehettek közeli, sőt rendkívül közeli kapcsolataik nem zsidó lányokkal, nőkkel, asszonyokkal. Óvatos becsléssel a budapesti nem zsidó és a 19–59 éves korcsoportba tartozó nők számát kb. 250 ezer főre becsülhetjük.

2025 tavaszáig 192 „fajgyalázó” peranyagát tudtam áttanulmányozni a BFL-ben. Ezek a zsidó férfiak többféle okból bukkantak le. A Bűnügyi Osztály (figyelem: nem az Erkölcsrendészeti Osztály!) detektívjei rendszeresen razziáztak a VII. és VIII. kerületi olcsó penziókban, garnizállókban (Balaton Szálló, Siófok Szálló, Róma Szálló, New York Szálló, Pátria Fogadó stb.), ahol akár egy-két órára is lehetett szobát kivenni, és ha ott zsidó férfit találtak egy nem zsidó nővel, az illetőt letartóztatták, kihallgatták (természetesen partnerét is), majd az esetek túlnyomó többségében az ügyészség vádat emelt ellene, és bíróság elé állították. Eddig 124 olyan peranyagot találtam, amelyben a „fajgyalázókat” ismerőseik, kollégáik, szomszédaik vagy ismeretlenek személyesen a rendőrségen, esetleg telefonon vagy levélben feljelentették. Sajnos az átnézett peranyagok egy része rendkívül hiányos, így okkal feltételezhető, hogy a végül bíróság elé került „fajgyalázó” zsidó férfiak közül 124-nél jóval többen „köszönhették” lebukásukat feljelentőiknek. Kutatási hipotézisként megkockáztatható, hogy ha 192 fajgyalázásért letartóztatott és bíróság elé állított zsidó férfi közül 124-et biztosan feljelentők buktattak le, akkor a 292 perben legalább 170-200 feljelentőt találunk.

Nehéz összehasonlításokat tenni, de 1944-ben tíz- és tízezrek írtak feljelentőleveleket Magyarországon például sárga csillag nem viselése, zsidó vagyon elrejtése, zsidók iránti barátság, rokonszenv feltűnő kimutatása stb. „témakörökben”.² Ehhez képest az alig 200 feljelentőlevél három év alatt nagyon kevésnek tekinthető.

Úgy vélem, az alábbiakban olvasható feljelentések sokat elárulnak íróról és a korról, amikor ezeket megírták. A feljelentések töredékét írták írógéppel, jó magyar helyesírással. Ennek fő oka az volt, hogy – ellentétben az antiszemita törvényhozók várakozásával – elvétve került az ilyen ügyekben nyomozó illetékes hatóságok látókörébe zsidó gyáros, ügyvéd, orvos, mérnök, egyáltalán a felső középosztályhoz tartozó zsidó. A vádlottak zöme szegény, iskolázatlan zsidó férfi volt, és ilyenek voltak (lehettek) feljelentőik is, akár férfiak, akár nők voltak, és akik kilétének kiderítésére a hatóságok a legtöbb esetben nem sok energiát fordítottak. Feltűnő, hogy milyen sok a névtelen feljelentés, eddig 64 ilyen találtam. A feljelentők pontosan tudták,

¹ Az adatokért ezúton is köszönetet mondok kollégámnak, Tomka Béla professzornak.

² Karsai László: Ellenállni a gonoszoknak. Zsidók és magyarok a Soá idején. In: Hamp Gábor–Horányi Özséb–Rábai László (szerk.): *Magyar megfontolások a Soáról*. Budapest, Balassi K., 1999, 111–123.

hogy az egész antiszemita politikai elit mögöttük állt, mégis rejtőzködtek, titkolóztak. Több esetben a megcsalt, esetleg elhagyott férj vagy feleség fordult a hatóságokhoz. Van, aki a lányát félti, akit a zsidó férfi elcsábított, ráadásul a saját hitére akar téríteni. Mászt az háborított fel, hogy „prepotens módon fumigálják a törvényt”. Hárman is arra hivatkoznak, hogy a zsidó férfiak és a keresztény nők közötti viszony „nincs megengedve”, tehát nekik hazafias kötelességük, hogy feljelentsék a fajgyalázókat. Bosszúra szomjazó, elbocsátott cseléd, a zsidó csendestársával összeveszett üzlettárs, korabeli szóhasználat, stróman is van a feljelentők között. Volt, aki őszintén bevallotta, hogy azt olvasta az egyik újságban, hogy 300 pengő jutalmat kap az, aki feljelent egy fajgyalázót.

Egyik legmeglepőbb eredménye az eddigi kutatásainknak a felmentő, illetve nagyon enyhe elmarasztaló ítéletek nagy száma. A 192 átnézett perben első, másod-, illetve harmadfokon összesen 114 embert mentettek fel. Ez 59,3 százalék. Ha figyelembe vesszük azt is, hogy 20 esetben főleg azért, mert a vádlottat bevonultatták munkaszolgálatra, vagy elszökött, elrejtőzött, nem született ítélet, a felmentettek aránya 67 százalékra emelkedik. A fajvédelmi törvény halálos áldozatai közé kell sorolnunk azt a két vádlottat, aki még az elsőfokú tárgyalás előtt öngyilkosságot követett el. A felmentéseknek számos oka volt. Nagyon sok esetben hevenyészve összecsappott, egy-két oldalas vádiratokat nyújtott be az ügyész. Volt, hogy a tanúk visszavonták a rendőrségen tett terhelő vallomásukat. Jelentős enyhítő körülménynek számított a töredelmes beismerő vallomás, a büntetlen előélet vagy az, ha a fajgyalázó párok már hosszú évek óta éltek „vadházasságban”, és kapcsolatukból gyerek vagy gyerekek születtek. Számos perben a vádlott és partnere azt vallotta (állította), hogy régebben, vagyis 1941. október 10., a fajvédelmi törvény életbelépése előtti időben volt egymással szexuális kapcsolatuk, de ezt azóta megszakították. Valószínű, hogy a konzervatív bírácoknak, főleg az Ítéletáblán nem sok kedvük volt ezeket a férfiakat elítélni. Például a dr. vitéz Ottrubay Dezső vezette bírói tanács sok esetben vagy jelentősen enyhítette az első fokon kiszabott büntetés mértékét, vagy egyszerűen felmentette a vádlottat. Az Ottrubay-tanács 33 esetben mondott ki felmentő ítéletet még olyan esetekben is, amikor kiderült, hogy a vádlott és partnere egy lakásban lakott, és egy szobában, egy ágyban töltötték az éjszakákat. Ám ha mind a ketten azt vallották, hogy köztük 1941. október 10. után nem volt szexuális kapcsolat, az Ottrubay-tanács „bizonyítékok hiányában” kimondta a felmentő ítéletét.

A feljelentőleveleket megírásuk dátumának sorrendjében közöljük, amelyek nem minden esetben követik a perek kronológiai rendjét. A feljelentőleveleket betűhíven tesszük közzé, a legdurvább helyesírási hibákat sem jelezük (sic!)-kel, mert némelyik levél olyan sokat tartalmaz, hogy ez nagyon megnehezítené az elolvasásukat.

Kb. 1941. október 20.
Feljelentés Kun József kereskedő ellen

Rendőr Főkapitányságnak

Buda Pest

Vagyok bátor a főkapitányságnak szíves figyelmét fel hívni. Kón József aki nagyváradi lakos volt és most jelenlegi lakás Budapesten V kerületben a Bisztol³ Szállodában lakik. és szintén Geráj margit Nagyváradi születésű 23 éves aki a kon jozsefnél volt háztartási alkalmaztatás ban és a lejánynak már nagyváradon tet szerelmi ajánlatot és elhalmozta némi és külön féle ruhadarabokkal és pénsszel. mos Szeptember havában fel hozta Magának budapestre ahol aleján vele a biztolban⁴ lakot nem sokáig mert nem érezte magát aleján jól ahon afényes hejen és meg fosztota a lányt amunka könyvétől aszal asz ürügyel hogy aszövögyárban és már 2 3alejánt egy Irányi urcsaladban fogja elhejezni Renenszon Panzijoba lakik ahol akon fizeti az elátását és elhol mosza sok külön félet ágyakal.

Kérem szépen kinyomozását

Maratam alaszatos tiszteletel

Budapest⁵

BFL- VII-5-c-6549/1942-Kun József-34.

Kézzel, tintával írott feljelentés. Kun Józsefet első fokon 1943. február 26-án egy év fegyházra ítélték, majd másodfokon 1943. szeptember 16-án a vitéz dr. Ottrubay Dezső vezette tanács felmentette.

94

Kb. 1941. október 25–26.
Feljelentés Kozma György iparművész ellen

Kérem Tisztelettel!!

A rendőri hatossági felügyelőséget hogy VIII ker Práter u 66 földszint lakik Balog Éva rk vallasu nő mint főberlő és közös háztartásban él egy zsidó vallásu Kozma Györgyel kérem szépen a Hatoságot hogyha lene szives intézkedni Minnél előb hogy egy családos anya jutna inkább főberleti lakáshoz mint az olyan nő aki aszt sem tudja igazolni hogy miből él és hogy miből fizeti a főberletet. Kérem a hatoságot hogy Három tagból áló családomat csak egy fél konyhát bérelhettem lakáshiány miatt és az is egészségtelen és vizes úgyhogy a gyermekem ki van téve mindenféle betegségnek úgy hogy nem gyözők orvoshoz járni a gyermekemmel.

Nagyon szépen kérem

Rendőr hatósági felügyelőséget hogy minél előb sziveskedjenek intézkedni és hogy a családommal együtt lakáshoz juthassak és hogy menedéket ta-

³ Bristol Szálló

⁴ Ismét a Bristol Szállóra gondolt a feljelentő.

⁵ Feljelentőjük, Kujik Istvánné sz. Gombos Rózsa (sz. 1902) volt egyben a per egyetlen terhelő tanúja.

láljon egy családos anya aki a szép Magyar hazánk vedermére gyermeket nevel aki meg vedi a szép magyar hazát és örömel megy mindenkor haza veledemre

maradok méj tisztelettel egy hajlékot váro családos Anya

BFL-VII-5-c-8682/1942-Kozma György-5-7.

Kézzel, tintával írott, dátum nélküli levél, amely 1941. október 28-án érkezett meg a Budapesti Rendőrfőkapitányság VIII. kerületi osztályára. A nyomozás során kiderült, hogy írója Fodor Lajosné sz. Kovács Anna (VIII., Práter u. 66. fszt. 22.), aki kikérdezése során elmondta, hogy férjével és három hónapos gyermekével egy nedves konyhában él, miközben Balog Éva ugyanabban a házban, a földszint 17. sz. lakásban egy zsidóval él. Kozma Györgyöt nem sikerült bíróság elé állítani, valószínű, hogy bevonultatták munkaszolgálatosnak, ahonnan megszökött.

1941. október 31.

Feljelentés Schwarcz József utazó ügynök ellen

Tekintetes Erkölcshandészeti Osztály!

Alulírott tisztelettel feljelentést teszek Schwarcz /:álneve Sárari:/ József Budapest VII. Bethlen Gábor u. 5. III. em. zsidó fajú és vallásu lakós ellen a fajvédelmi törvény megszegéséért, mert nevezett László Erzsébet keresztény fajú és vallásu nővel a fenti címen közös háztartásban él évek óta. Állításom igazolására kérem a házfelügyelő kihallgatását is mert a ház lakói zsidók és azok egyhúron pendülnek. Állításom igazolásául még a nevemet is aláírom, de kérem a nevem titokban tartását.

Maradok tisztelettel

Pulay Miklós

Budapest VII. Bethlen utca 5. III. 11.

VII-5-c-6228/1942-Schwarcz József-22-23.

Kézzel, tintával írott levél, az eredetiben fekete ceruzával aláhúzott szakakat egy vonallal, a feljelentő által s. k. aláhúzottat két vonallal húztuk alá. A feljelentőlevelet 1059 sz. alatt 1941. november 4-én iktatták a M. Kir. rendőrség Budapesti Főkapitánysága Erkölcshandészeti Osztályán, és másnap továbbküldték a Bűnügyi Osztálynak, ahol november 10-én rendelték el a nyomozást. A feljelentett férfit első fokon egy év hat hónap fogházra ítélték 1942. június 22-én. Két hónappal később 5000 pengő óvadék lefizetése után szabadlábra helyezték. Végül a Kúria 1943. október 7-én egy hónap és 18 nap fogházra ítélte, és azonnal szabadlábra helyezte, mert addig már ennyit letartóztatásban töltött.

Kb. 1941. november 10.
Feljelentés Kurmann Dezső pincér ellen

T[e]k[intetes] Magyar Királyi Állami rendőrség Zrinyi út Kihágási osztály⁶
Budapest

Kérem utána nézni hogy a törvény megszegési ügyben Kurman Dező aki lakik Ó uca 29 szám alatt I. emeleten egy Keresztény nővel él vadházaságban amasik meg Herskovics⁷ akinek a Rozsa utca és Király uca sarkán gyümölcsös standján min hadi özvegy címen és él vad házaságban egy keresztény nővel és kérem a Lovrana kávéházban és 10 után nevezet munkanélküliek kártyázni eldugot helyen elsötétítés melet és eből élnek sok zsidok. Gibic⁸ mondta. ez valo igazság még ha tagadják is.

BFL-VII-5-c-6229/1942-Kurmann Dezső-20-21.

Kézzel, tintával írott levél. Kurmann Dezsőt első fokon 1942. augusztus 17-én egy év egy hónap fogházra ítélték, majd szeptember 9-én szabadlábra helyezték. Másodfokon ítéletét 1942. november 30-án két hónapra mérsékeltek 23 nap előzetes letartóztatásban töltött idő beszámításával.

Feljelentések Mészáros Mátyás könyvelő ellen
1941. november 11.

96

Tekintetes Főkapitányság Bűnügyi Osztályának
Budapest

Tisztelettel bejelentem, hogy József körút 13. sz földszint 8 alatti lakásban közös háztartásban él egy Mészáros Mátyás nevű zsidó kinek apja Fleischer Jakab és az anyja Berger Anna volt de a bejelentő lapon apját Mészárosnak az anyát pedig Birónak tünteti fel, ez a zsidó Kovács Alajosné születet Révai Ilona keresztény nővel él együtt és kijelentette, hogy őt a zsidó törvény nem érdekli és fűtyül ara, mert ő öskeresztény.

tisztelettel
Balogh Ádám

BFL-VII-5-c-8685/1942-Mészáros Mátyás-12-13.

Eredeti, géppel írott postai levelezőlap, 1941. november 21-én adták postára. Az aláhúzott szavakat utólag a rendőrségen piros ceruzával húzták alá.

⁶ Az utolsó két szót ceruzával áthúzták, és a levelezőlap tetejére ceruzával ráírták: „RU VI. ker kap.” a lap bal szélére ugyancsak ceruzával: „R. u. dtb. csop. XI/17. [olvashatatlan aláírás]

⁷ A nyomozás során nem derült ki, kit jelentett még fel a levelezőlapot író. A Király utca és a Rózsa utca sarkán Horváth Kálmán r. k. hadirokkant gyümölcsáros árult már 1936 óta.

⁸ Valószínűleg „kibic”-et akart írni a feljelentő.

1942. január 2.

Tek. M. Kir. Főkapitányság
Panasz irodájának.
Budapest

Fel kérem a Tek. Főkapitányságot, hogy lenne szíves utána nézni, hogy Bpest VIII ker József körút 13 földsz 8 sz. ajtó alatt lakó Mészáros Fleischman Mátyás zsidó vallású egyén egy keresztény nővel (Kovács Alajosné) él. Ő ugyan állítólag ki keresztelkedett ezt mondja mindenkinek, de igazolni nem tudja, mint ahogy is 1941 évi október havában volt bűnügyi tárgyalásán Ő maga is beismerte a királyi ügyész előtt hogy zsidónak számított. A jelenlegi lakásán is hamis adatok vannak a bejelentőn beírva, ő született Fleischman Mór most Mészáros Mátyásnak írja magát, apja Fleischman Jakab anyja Berger Anna, most pedig Mészáros Józsefnek és Biró Annának írja a szüleit. Kávés és vendéglősnek mondja magát pedig soha ipar és ital mérési engedélye nem volt, foglalkozása nincsen, barátjánál Hegedűs N. (VII szövetség utca 30) ügynöknél jelentettete be magát mint ügynök segéd.

Kérem a tek Főkapitányságot az ügy tisztázását
Hazafias tisztelettel
N. N.

BFL-Uo. 14-15.

Eredeti, kézzel, tintával írott levél, melyet a Budapesti M. Kir. Államrendőrség Bűnügyi Osztályán 1942. január 5-én iktattak és két nappal később kiadtak nyomozásra.

97

1942. január 12.

Tek

M. Kir. Államrendőrség Főkapitányságának

Helyben

Hazafias kötelességből ezennel tudomásukra hozom hogy (Fleischman) Mészáros Mátyás Bpesti lakos VIII. Jozsef krt 13 fsz 8. súlyosan vét a fajgyalázási törvény ellen és többszöri figyelmeztetés dacára abba hagyni nem akarja.

Tényállás: (Fleischman) Mészáros Mátyás zsidó évek óta együtt él egy keresztény nővel. Kovács Alajosné, szül Révai Ilonával ebből a viszonyból van egy gyermek is. A fajvédő törvény megjelenése óta a viszony éppen úgy fen áll mint előzőleg. kérem adataim a házfelügyelő mindenben igazolni fogja, valamint az ugyan ott lakó Hess főberlő is.

Kiváló tisztelettel

Egy keresztény hazafi

BFL-Uo. 19-20. Eredeti, kézzel, tintával írott levél. A Budapesti M. Kir. Államrendőrség Bűnügyi Osztályán 1942. január 13-án iktatták a levelet, és három nap múlva adták ki nyomozásra. Mészáros Mátyás súlyos beteg volt, első fokon 1942. november 9-én egy év hat hónap fogházra ítélték. 1942 végén-1943 elején a garanyi internálótáborban raboskodott, majd 1943. de-

cember 24-én, 56 éves korában a Mosonyi úti fogház kórházában elhunyt.

*Kb. 1941. november vége-december eleje
Feljelentés Fischler Rezső festőseged ellen*

Tisztelettel értesítem Önöket hogy a mai komoly helyzetben Communistákat nem lehet túrni az Országban kénytelen vagyok ez úton feljelentést tenni sajnos több oknál fogva névtelenül ami nem szép dolog a bosszúállás miatt kényszer helyzetben vagyok az illető rovott múltú kereszténynek szerepel, holott zsidó⁹ vadházasságban él, szidja a Németet összejöveteleket tart és azt hangoztatja „Nem félek én senkitől majd jön a mi időnk” és a semiből él és vakmerő nyilatkozatokat ad sem Istene sem Vallása nincs veszélyes egyén a ki már ült és bizonyos dolgok miatt tessék szíves lenni és igazoltatni reá fér a véresszájú embere!!

Czime= Fischler Rezső¹⁰

Szoba festő – kisegítő.

III. föld utca 25 sz.

BFL-VII-5-c-6859/1942-Fischler Rezső-8-10.

Eredeti, kézzel, tintával írott levél. Valamikor 1941. november végén kezdtek nyomozni a feljelentés nyomán. Fischlert 1942. augusztus 28-án két hónap fogházra ítélték.

98

**Kb. 1941. december 20.
Feljelentés Pollák Miklós segédmunkás ellen**

Mély tisztelettel felhívom a M. Kir. Állam redörség figyelmét aláb következő faj gyalázási esetre.

Pollák Miklos Bpst. XIII ker, Dévény ucca 6, IIemelet41 allati lakos Szabo Terézia lakik ugyanott Pollák Sz Teréznek hoszu időn keresztül mind református adta – ki magát és most mikor kiderült, hogy zsidó, Sz Terézt avall fenyegeti, hogy mindent darabokratör ha elhagya vagy feljelenti. Pollák egésznap csavarog, csak későneste megyhaza, mostis szerencsétlen Sz Teréznek a beteg pénzéből él.

Kérvém az eset kivizsgálását, hogy minél hamaráb Sz Terézt vissza adhasák a magyar társadalomnak.

Hazafias tisztelettel

BFL-VII-5-c-1572/1942-Pollák Miklós-20-21.

Géppel írott, dátum és aláírás nélküli levél, melyet a Budapesti m. kir. Államrendörség Bűnügyi Osztályán 1941. december 22-én iktattak, és egy héttel később „Puhatolandó.” megjegyzéssel küldték tovább nyomozásra. Valószínű, hogy az egyszoba-konyhás XIII. kerületi lakásukban, ahol még egy

⁹ Eredetiben kézzel, ceruzával vastagon aláhúzva.

¹⁰ Eredetiben a levélíró maga húzta alá a nevet.

albérlőjük is volt, utóbbi jelenthette fel Pollákot. Erre vall, hogy még a veszedésük részleteit is ismerte. Pollák Miklóst az eljáró detektív először figyelmeztette, hogy a szexuális kapcsolatot szüntesse meg, majd, amikor kiderült, hogy erre nem volt hajlandó, bíróság elé állították, és 1942. március 18-án nyolc hónap fogházra ítélték. Másodfokon 1942. október 10-én az Ítéletábla az ítéletet helybenhagyta, végrehajtásra nem került sor, Pollákot behívták munkaszolgálatra, a Vöröskereszt 1943. március 31-én értesítette a családját, hogy a keleti fronton elhunyt.

1941. december 22.

Feljelentés Breuer Jenő hiteltudósító ellen

M. kir. rendőrség tekintetes Főkapitánysága
Budapest.

Tisztelettel tudomására hozom a rendőrségnek az alábbi fajgyalázási esetet:

Bauer Jenő nevű zsidó a VI. Izabella-u 77. szám alatti lakásán együtt él egy Balogh Sári nevű keresztény nővel. A nő mint Bauer albérlője szerepel, de vele egy szobában alszik. A bizonyosság megszerzéséhez azt hiszem legalkalmasabb volna a késő esti, vagy az éjszakai órákban történő ellenőrzés.

Ezen bejelentésemet a magyar faj védelmében teszem és maradok a Tek. Rendőrfőkapitányságnak
kiváló tisztelettel
Hernády János.

BFL-VII-5-c-6901/1942-Breuer Jenő-7-8.

Géppel írott levél, melyet a Bűnügyi Osztályon 1941. december 28-án iktattak, és 29-én rendelték el a nyomozást. A feljelentés írójának kiléte a nyomozás során nem derült ki. Breuert 1942. szeptember 4-én felmentették.

1941. december 27.

Feljelentés Lampel Sándor szabósegéd ellen

Jegyzőkönyv.¹¹

Készült a m. kir. rendőrség IX. ker. kapitányság kirendeltségénél 1941. évi dec. hó 27.n. Csuth Ignácné sz. Munkácsi Erzsébet, szolnoki születésű, 1887 éves, férjes, rk. vallású asztalos m[ester] neje foglalkozású, bpi lakosnak (lakik 9. ker., Berzenczei utca 22. I. em. 1.) tárgyában.

Jelen voltak alulírottak:

Fentnevezett panaszát a következőkben adja elő.

Bejelentem, hogy fenti házban Kesselgruber Irén a nála lakó albérlőjét Lampert Sándor internáló táborból visszajött zsidó munkanélkülit ki-tartja és vele nemi viszonyt folytat. Kérem a nyomozást.

¹¹ A formanyomtatványban kézzel, tintával írott részeket dőlt betűvel szedjük.

Felolva. u.[tán] aláíratott
K[elt]m[int]f[ent]
Dr. [olvashatatlan név] dt. Csuth Ignácné

BFL-VII-5-c-5871/1942-Lampel Sándor-21.

Géppel kitöltött formanyomtatvány a feljelentő Csuth Ignácné aláírásával. Lampel Sándor lengyel állampolgár volt, 1941 júniusában a kőrösmezei deportálás során a deportáló vonatból szökött meg, majd szerelménél bujkált. 1942. december 14-én egy év kéthavi fogházra ítélték, büntetését 1944. február 4-én az Ítéletábrán a dr. vitéz Ottrubay Dezső vezette tanács két hónapra mérsékelte.

Feljelentések Schwartz József játékkártya-tisztító ellen Kb. 1942. január 2–3.

Tekintetes Főkapitányságnak!
H[elyben].
Bűnügyi osztály

Feljelentést teszek Schwarcz Imre és Hilöczki Erzsébet ellen, fajgyalázás miatt. Laknak mindketten Elemér u 38. fdsz 8 sz. alatt.

Évek óta élnek együtt. Schwarcz azon kívül kábítószerekkel is kereskedik s abból tartja fenn magát. Nagy luksussal élnek amit kártya tisztításból nem lehet megkeresni. Este 10 után együtt van a család.

Kérem ellenük az eljárás megindítását. Lehetőleg azonnal, mert más is tartózkodik még ott bejelentetlenül.¹²

*BFL-VII-5-c-5592/1942-Schwartz József-6-7.
Kézzel, tintával írott levél.*

Kb. 1942. március 2–3.

Tekintetes Főkapitányság!
Detektív osztályának

Helyben

Feljelentés teszek a VII Elemér u. 38 fsz. 8 ajtó alatt Schwarcz Imre zsidó ellen fajgyalázás czimén ki közös szobában lakik Hilöczki Erzsébet és ennek 23 éves leányával, a zsidó az anyával él de változatosságra a leány is elég erős már.

¹² A lap alján kézzel, tintával nagy kérdőjel, alatta: „Marton detektív csoportba tudnak róla”. Alatta ceruzával: „Kb. 1 éves [olvashatatlan szó] nemleges eredmény. Kristóff Ferenc dtv. felügyelő”.

A feljelentőlevél felzetén a Bűnügyi Osztály érkeztető bélyegzője szerint 1942. január 5-én iktatták a levelet. Alatta géppel írva: „Dtv. csoport! Puhatolandó és a bizonyítékok egybegyűjtendő. Egyidejűleg a kábítószerekkel való visszaélésekkel foglalkozó szakcso. is értesítendő. 1942. jan. 7. [Olvashatatlan aláírás] r. fog.

A lap alján két aláírás: „Marton” és „Konrád”.

még szeretném becses figyelmüket arra is felhívni, mi lehet az a jó üzlet miből tellik a fejedelmi élet a 2 nőnek a flancz, sőt még takarékos betit is, az lehetetlen, hogy a kártyatisztítás eszt mind bírja, nagyon sokan sugnak búgnak már arról, hogy a Galicziából ide szakadt zsidó Nathán fia ha Pesten született is hogy ez a jó jövedelmező üzlet a kártyatisztítás legyen de vajon mi lehet a zárt ajtók ablakok mögött, mi lehet az a jó üzlet amiből ilyen jól lehet élni.

Teljes tisztelettel

Onodi Péter¹³

BFL-Uo-8-9.

Kézzel, tintával írott levél. Schwarcz Józsefet még az eljárás idején bevonultatták munkaszolgálatra, ahol 1943 elején „eltűnt”.

1942. január 18.

Feljelentés Feiertag Miksa szabó ellen

Igen tisztelt Főkapitány úr jelentést teszek arról hogy Feiertag Miksa keresztény Nővel él házasságon kívül. A törvény ellen megszeget – vagyis megszegést jogos vagyok Feljelenteni és erre felkérem. Igen tisztelt fő kapitány urat elene eljárást meg indítani És vele együtt elő Kundné Magzat elhajtást végeztetett amiért úgy tudom 80 pengőt kért az orvos és végre hajtást edig még eredményt nem tudom lehet hogy még lehet még menteni egy gyermek életét amire ma nagyon kell vigyázni.

cím: Teleki tér 7 III e 24

Maradok tisztelettel

Német János

Budapest

101

BFL-VII-5-c-8715/1942-Feiertag Miksa-21-23.

Kézzel, tintával írott levél, melyet a Magyar Kir. Rendőrség Budapesti Főkapitánysága VIII. Ker. Kapitányságán 1942. január 20-án iktattak, a Bűnügyi Osztályon január 23-án rendelték el a nyomozást. Feiertag Miksát első fokon 1942. szeptember 30-án egy év és két hónap fogházra ítélték. Másodfokon a dr. vitéz Ottrubay Dezső vezette tanács 1943. január 9-én felmentette.

Kb. 1942. január 22.

Feljelentés Kertész István segédmunkás ellen

Tekintetes Kapitányság Bűnügyi Osztály!

A magyar faj és kereszténység iránti ragaszkodás miatt kénytelen vagyok az alábbi esetet bejelenteni.

Az Andrásy út 31. szám első emeletén lakik egy Kertész nevű 20-21 éves zsidógyerek. Már régebbi idő óta van náluk alkalmazásban egy Teri nevű keresztény lány. Ez a zsidógyerek és a cselédlány már régebbi idő óta

¹³ Az aláírás alatt kézzel, tintával írva: „házi irattár 13./942” Alatta két pecsét: „1942 márc-5.” Alatta kézzel, ceruzával: „Varga S”, „Kuti” és „Marton”.

olyan bizalmas viszonyban vannak egymással, hogy a ház keresztény és jobbérzésű lakói joggal és felháborodva suttogtak róla és suttognak még ma is. A szemben lévő emeletekről nagyon sok esetben lehet látni, amikor a zsidógyerek a cselédleány szobájába ment aludni halóöltözetben és reggel onnan bujt ki. Egyébként együtt járnak bevásárolni, moziba, stb. Az utcán is sokszor lehet őket látni karonfogva, mint férj és feleség. Ha a zsidógyerek cukrot vesz az utcán a szájába teszi a lánynak. Mindezt a leány majdnem kérkedve teszi. Talán ez részben érthető is, mert úgy jobb sorsa van.

Mindezek az esetek még kirívóbbak azóta, amióta decemberben meghalt a zsidógyerek anyja. Most a gyermek az úr, a leány pedig a főnöknő. Valósággal közös háztartásban élnek. Ugylátszik észrevették, hogy az emeletekről jól bele lehet látni a cseléd-szobába, mert mostanában azt az ablakot ki nem nyitják, mert az ablak kékpapírral van beragasztva még a légvédelmi készültség idejéből.

Mindezeket azért bátorkodom bejelenteni a tekintetes Főkapitányságnak, hogy akkor, amikor már valahára megszületett a fajvédelmi törvény, még mindig előfordulhatnak, sajnos, ilyen a magyar fajt mélyen megalázó cselekmények.

Amikor ebben az ügyben a Tekintetes Főkapitányság intézkedését kérem, maradok hazafia tisztelettel;

Egy keresztény lakó.

102

BFL-VII-5-c-8120/1942-Kertész István-7-8.

Eredeti, kézzel, tintával írott levél, dátum nélkül. A Bűnügyi Osztályra 1942. január 24-én érkezett. Kertész Istvánt első fokon 1942. december 14-én tíz hónap fogházra ítélték, másodfokon 1943. szeptember 3-án felmentették.

Kb. 1942. február 5.

Feljelentés Langer Ernő MÁV nyugdíjas ellen

Detegiv felügyelőségnek!

Feljelentést teszek Langer Ernő aki lakik Festelics ucca 2. II. em. 36 alatt 53 éves zsidó férfi él két öskeresztény nővel, az egyik 19 éves a másik 25. két éve és eddig bejelentett lakása sem volt, a nőnek csak most egy hónapja van bejelentve már a szomszédok is zugolodnak miatta, kérem a felügyelő urat kinyomozni. de inkább este vannak othol, tekintettel a fajgyalázásért. Kérem minnél előbbi nyomozását.

Tisztelettel kérve

BFL-VII-5-c-8924/1942-Langer Ernő-20-21.

Eredeti, kézzel írott levél, aláírás nélkül. A VIII. kerületi rendőrkapitányságra 1942. február 7-én érkezett, a Bűnügyi Osztályon február 12-én iktatták, és másnap megindították a „puhatolást”. A nyomozás során kiderült, hogy Kiss Kornélia 28 éves férfisزابónő (VIII., Losonci u. 19.) jelentette fel Langer Ernőt, akit már első fokon 1943. január 27-én, majd a megismételt elsőfokú tárgyaláson 1943. március 19-én felmentettek.

Kb. 1942. február 7–8.
Feljelentés Klein Sámuel kifutó ellen

Tisztelettel kérem a Rendőri hatóságot én egy zsidó férfival élek és az utobi időben kibírhatatlan vele a hejzetem és nem tudom eltávolítani tőlem ezért kérem szíveskedjenek közbe lépni és el távolítani tőlem.

Tisztelettel
Tóth Erzsébet
VIII ker
Kisfuváros utca 10 sz. ajtó 8.

BFL-VII-5-c-7017/1942-Klein Sámuel-5-6.

Kézzel, ceruzával írott levél. A Bűnügyi Osztályon 1942. február 9-én iktatták a feljelentést. Bíróság elé nem tudták állítani Klein Sámuel, mert még a nyomozati szakaszban bevonultatták munkaszolgálatra.

Kb. 1942. február 12–13.
Feljelentés Stefánszky Béláné sz. Zemplény Ilona ellen

Tekintetes Erkölcshandzszereti detektív osztály
Budapest: Szövetség u. 41.¹⁴

Bátor vagyok raiban¹⁵ értesíteni a Tek *detektiv*¹⁶ osztál vezetőségét hogy a mai törvények ellenére is Stefánszky Béláné Nefelejts u 56 1 e 6 lakó aszszony, zsidó férfit tart ki Lehet ezt megtenni egy keresztény uriasszonynak?¹⁷ A házban feltünőségével mindenki megbotránkozását váltotta ki mivel is töb gyerek van a házban Kérem a keresztény faj gyalázása címén töb barátaim nevébe az eljárástmegidítani sziveskedjék. Az illető zsidó férfi este szokot, szombat és vasárnap délután is Ismertető vörös hajú

Maradok őszinte akarattal.

N. X.¹⁸

BFL-VII-5-c-7018/1942-Bienenstock Zoltán-4-5.

Géppel írott levelezőlap. Bienenstock Zoltán aranyműves segéd, akivel a feljelentő szerint Stefánszky Béláné állítólag „fajgyalázott”, nem került bíróság elé, mert behívták munkaszolgálatra.

¹⁴ A Bűnügyi Iktatóba 1942. február 14-én érkezett a postai levelezőlap.

¹⁵ A levelezőlapról valószínűleg ollóval kivágták a bélyeget, a levél második szava nem, a harmadik csak töredékesen olvasható.

¹⁶ Kézzel, tintával utólag szúrta be e helyre a levélíró.

¹⁷ Utólag kézzel, ceruzával valószínűleg a rendőrségen aláhúzták ezt a két szót.

¹⁸ A „szignót” kézzel, tintával írta a levélíró.

1942. február 17.

Feljelentés dr. Sátor Endre ügyvéd ellen

Tekintetes Budapesti Főkapitányság!

A zsidótörvényre hivatkozva bátorkodom felhívni a Tek Főkapitányság figyelmét, hogy Juhász Julia közös háztartásban él egy Dr. Sátor nevű zsidó ügyvéddel. Az illető keresztény nőnek ruhaszalonya van Klotild u. 10/a alatt ugyan abban a házban laknak a zsidóval a harmadik emeleten.

Mint keresztény nőnek sérti az önérzetemet, hogy az illető nő Karácsonykor eldicsekedett 700 pengős ezüstruhájával mit a zsidó szeretőjétől kapott azon kívül ékszereket, az üzletet is a zsidó finanszírozza. S így játszák ki a zsidótörvényt.

S ugyanabban a házban lakó Dr. Vajda Petur zsidó ügyvéd felviszi a keresztény nőt a lakására és megbecsteleníti- és pár pengővel kifizeti őket. (lakása I. emelet 3 szám ajtó)

Kérem a Tek. Főkapitányságot az ügy minél előbbi kivizsgálására, hogy ez a két fajgyalázó zsidó mielőbb megkapja méltó büntetését.

Sajnos névtelen feljelentést kellett tennem, mivel ott lakom a házban s kerülni óhajtom az ellenségeskedést.

Tisztelettel:

Egy lakó a házból.

104

BFL-VII-5-c-8189/1942-Sátor Endre-19-20.

Eredeti, kézzel, tintával írott levél. A nyomozás kiderítette, hogy a rosszinulatú szomszéd alaptalanul jelentette fel dr. Vajda Petur ügyvédet, hozzá jártak ügyfelek, köztük nők is, de egyikkel sem létesített szexuális kapcsolatot. Ennek ellenére dr. Sátor Endrét 1942. szeptember 8-án egy év nyolc hónap fogházra ítélték, 1942. szeptember 23-án ideiglenesen szabadlábra helyezték, 1943. január 19-én másodfokon felmentették.

1942. március 21.

Feljelentés Szgál László műszerészegéd ellen

Jegyzőkönyv.

Készült a m. kir. rendőrség budapesti 8. ker. kapitányságánál

1942. évi március hó 21. n Durcsák András bp. születésű 1908. éves, rk. vallású, műszerészegéd foglalkozású, bp. lakosnak (lakik VIII. ker., Bókay János-utca 38. h. sz. a.) panaszta tárgyában.

Jelen voltak alulírottak:

Fentnevezett panaszát a következőkben adja elő:

Feljelentést teszek fajgyalázás cimén Szgál László, bp. VIII. ker. Szigetvári-u. 24.b. szám alatti lkós, zsidó fiatalember ellen az alábbi tényállás alapján.

Kb. 3 év óta élek közös háztartásban, a fenti lakásomban Homai Jánosné sz. Nagy Vera keresztény, rk. vallásu asszonnyal, akit eddig csak azért nem tudtam elvenni, mert törvényes feleségemtől nem tudtam elválni.

Törvényes feleségetől gyermekem nem született, Homai Jánosnéól azonban 2 évvel ezelőtt kislányom született. A múlt év nyarán katonai szolgálatra vonultam be Oroszországba s ez év január 11.-én szereltem le. Azóta együtt élek Homai Jánosnéval ismét. A napokban tudtam meg, hogy míg katonai szolgálatot teljesítettem, Homainé a lakásomon és a Siofók-szállodában / VIII. Futó-u./ többször közösült Szgal László kb. 20 éves, nőtlen zsidó fiatalemberrel. aki – Homainé állítása szerint – pénzt ígért és adott is neki. A közösülést Homainé és Szgal László előttem beismerték. Szgal, akivelem együtt dolgozott régebben, mint műszerész, dicsekedett előttem és Homainé előtt, hogy a Szigetvári-u. 24b.sz. ház földszint 1. szám alatti lakásban lakó Gizi és Mancsi testvérpárral is viszonyt folytatott, s mikor a Homainéval való közösülést eleinte tagadta, azt a kijelentést tette nekem: „Durcsák úr jól tudja, hogy nekem ott a Mancsi és nekem nem kell ezért a maga felesége.” Később a közösülést bevallotta. A testvérpár vezetéknevét nem tudom, de azt igen, hogy keresztények.

Egyebet előadni nem kívánok.

Jegyzőkönyv felolvasás után hh. aláíratott.

Kmft.

BFL-VII-5-c-8956/1942-Szgal László-23-24.

Eredeti, írógéppel kitöltött jegyzőkönyv, melyet Durcsák András és a VIII. kerületi rendőrkapitányságon egy rendőr segédfogalmazó írt alá. Az aláhúzott szavakat utólag, a rendőrségen piros, illetve fekete ceruzával húzták alá. 1942. március 24-én indították meg a nyomozást azzal, hogy a feljelentésben szereplő három keresztény nőre vonatkozó adatokat külön-külön csoportosítva kellett egybegyűjteni. Szgal Lászlót első fokon 1942. október 12-én egy év hathavi fogházra ítélték, másodfokon 1943. március 5-én a dr. vitéz Ottrubay Dezső vezette tanács büntetését hat hónapra mérsékelte az addig letartóztatásban töltött négy hónap és 21 nap beszámításával.

105

Kb. 1942. március 21–22.

Feljelentés Schwarcz Sándor kocsis ellen

Tekintetes Főkapitányság!

Följelentésemet megteszem Pap Anna 27 éves lány és Svarcz Sándor 39 éves zsidó kocsis ellen. Mejbem tudatom azt, hogy Pap Anna keresztény. lány Svarcz Sándor lakásán mint albérlői szerepet játszik én abba százszázaléig biztos vagyok, hogy nem mint albérlő szerepel hanem öt éven át közös háztartásban él Svarcz Sándorral. Ezek után jelentésemet hejesnek tartom mert dacára annak, hogy keresztén egyén a zsidókat magasztalja és a keresztényeket gyalázza a végtelenségig. Mejbem kérem a Tekintetes Főkapitányság mivel nevemet felfügeszteni nem akarom mert sajnos egyházban lakunk és így a kelemetlenséget kerülni akarom szíveskedjenek a további ügyeket intézni. És ezek után a munkatábor nem ártana neki mert nagyon ugrálnak, hogy nekik nemtehetünk semmit. Maradok méj tisztelettel:

a címe a következő az illetőnek.

Svarcz Sándor XIV kerület.
Nürnberg utca 6 sz f 16.

BFL-VII-5-c-8714/1942-Schwarcz Sándor-21-22.

Eredeti, tollal, tintával írott levél, dátum és aláírás nélkül, melyet a Budapesti M. Kir. Államrendőrség Bűnügyi Osztályán 1942. március 23-án iktattak és másnap kiadtak nyomozásra.

Schwarcz Sándort 1942. szeptember 28-án egy év hat hónap fogházra ítélték, másodfokon a dr. vitéz Ottrubay Dezső vezette tanács büntetését hat hónapra mérsékelte az ítélethezatalig már letartóztatásban töltött három hónap és 18 nap beszámításával.

1942. május 19.

Feljelentés Steiner György volt gazdasági igazgató ellen

Tekintetes

M. kir. Államrendőrség Budapesti Főkapitánysága,

B u d a p e s t.

Alulírott tisztelettel bejelentem, hogy az alábbi – beigazolódás esetén – súlyosan büntetendő cselekmény jutott tudomásomra, melyről a hivatalos szerveknek jelentést tenni elsőrendű keresztényi és hazafiui kötelességemnek tartom, annál is inkább, mert emiatt a mai nappal fenyegetéseket burkoló és valótlanságoktól hemzsegő levelet kaptam, mely keretében egy aktív detektívfelügyelőt is bele akarnak rossz indulatúan keverni.

S t e i n e r G y ö r g y izr.49 éves, vagyonos, jelenleg foglalkozás nélküli, özvegy, /lakik: VI. Vilma- királyné út 8/c./ á l l i t ó l a g o s a n fenntartotta és fenntartja sexuális viszonyát S á n d o r E r z s é b e t keresztény tisztességes 34 éves, pénztáros lánnyal /lakik: Hungária körút 225./

Tanuk: G a r a I s t v á n gyógyszerész, vegyészetiüzemvezető /VIII. Kisfuváros-ucca 11./ akinek Steiner azt mondta: „Én bebiztosítottam magam, mint mindennel a törvény életbeléptekor és fiktív levelet váltottam vele, hogy viszonyunk már megszűnt egyrészt, hogy bajom ne legyen, másrészt, hogy ne zsarolhasson esetleg majd ha megszakad köztünk a viszony.” Elmesélte még, hogy felszokta keresni, együtt járnak színházba, kávéházba, de nagyon ovatosak a találkozásoknál, mert már is több helyről megfenyegették, hogy feljelentik. Pár héttel avval a kéréssel fordult hozzám, hogy szakítani szeretne a hétéves viszonytal és vegyem fel Sándor Erzsébetet az üzemhez, mert ez neki is jobb, találkozásuk nem feltűnő és az állást végkielégítésül szánja Sándor Erzsébetnek. Sándor kisasszony azonban úgy látszik megneszelte a dolgot és az üzemben kijelentette nekem, hogy összeveszett előző nap Steinerrel, mert őt eddigi kényelmes állásából kiemelve hozzám irányította.

B e n e A n d r á s festő /Aréna-út 68./ és felesége Steinernél laktak, Benéné háztartási alkalmazotti minőségben. Bene András az üzemben dolgozott és e közben az üzem alkalmazottjának: és nekem azt a kijelentést tette, hogy tudomása van arról, hogy Steinerhez feljár Sándor Erzsébet és a törvény tilalma ellenére is viszonyt folytatnak, ő sok mindent tudna feleségével mon-

dani és fel is fogja Steinert jelenteni. Ezt a kijelentést megtette: Halzl Ilona volt üzemi alkalmazott előtt /VIII. Vajdahunyad-utca 44./, valamint: Német főpallér előtt is /VIII. Kisfuváros-u 11./

Sándor Erzsébet az üzemben való dolgozásakor is kijelentette több ízben, munkatársai előtt, hogy Steinerrel viszonyt folytatott és folytat jelenleg is, de vigyázva ne hogy a rendőrség rájöjjön. Rédei Bélánának /Kisfuváros-utca 11./ és nekem valamint Halzl Ilonának dicsekedett fennálló viszonyukkal.

Ezen fent előadottak alapján, az esetet bejelentettem az üzem tulajdonosának és arra az álláspontra helyezkedtem Steiner Györggyel szemben, hogy az ügyet a tek.M. kir. államrendőrség elé tárom, kérve, hogy a körülményeket kinyomozza és ha arra a megállapításra jut, hogy a keresztény társadalmat ismételten egy súlyos inzultus érte, a vétkes ellen a törvény szigorával járjon el.

Mély tisztelettel:

G a r a I s t v á n

gyógyszerész, üzemvezető

Budapest, VIII. Kisfuváros-u 11.

BFL-VII-5-c-11394/1942-Steiner György-22-23.

Eredeti, géppel írott feljelentés, Gara István géppel írott és saját kezű aláírásával. Az eredetiben géppel aláhúzott szavakat mi is aláhúzással jelöltük. A Bűnügyi Osztályon 1942. május 21-én iktatták a feljelentést, a dupla vonnallal azokat a szavakat húztuk alá, amelyeket utólag a rendőrségen piros ceruzával húztak alá. Steiner Györgyöt első fokon 1944. június 6-án hat hónap fogságra ítélték, fellebbezése után már újabb ítélethozatalra nem került sor, ellene az eljárást hivatalosan 1946. január 21-én szüntették meg.

107

1942. június 22.

Feljelentés Schmiedl Mihály fakereskedő ellen

Nagyságos M. kir. Főkapitányság! Helyben

Tisztelettel bejelentek egy fajgyalázási ügyet:

Schmiedl Mihály zsidó volt fakereskedő ki jelenleg r. k. (kettő év óta kitérve). Elvált nagypapa és unokája van, kit azonban erkölcstelen és kék szakál életmodja családja teljesen megtagadott.

Schmiedl Mihály cirka 60 éves és aki kb. 1 év óta a Logody ucca 74 I ker. lakik a „Modern otthon” című bérházban.

A „Modern otthon” Logody ucca 74 szám I. 32. lakója kinek semmi jövedelme és semmiféle foglalkozása se vagyona nincs. Viszont keresztény leányok után veti ki hálóját. Saját elhencegéséből teszem feljelentésem, hogy a ház-tulajdonosnőjének a szóbaleányával állandó viszonyt folytat. Majdnem minden este 10 óra után a leány bemegy Schmiedlhez és cirka 1/2 órát ott időzik.

A leány csak 10 után este tud bemenni hozzá mert csak akkor fekszik le urnője. Schmiedl elmondása szerint 1 év óta lakik ott és ez idő alatt 3 leány volt a ház urnője szolgálatában és ő mindegyik birtokosa volt... Ezt lenyo-

mozni és a konkrét ügyet meg lehet figyelni tetten lehet érni. Legmélyebb tisztelettel

Egyenlőre! N. N.¹⁹

u. i. A jelenlegi leány talán csak 16. éves ha önök neki a fejére olvassák, hogy ő többször este bemegy 10 felé úgyis megmondja az igazat. Pénzt is kapott pár pengőt a Sch. M.tól 10-15 P.-t mert neki sincs több...

1942. június 22. N. N.

BFL-VII-5-c-13925/1942-Schmiedl Mihály-25-28.

Eredeti, kézzel tintával írott levél, az eredetiben aláhúzott szavakat mi ketős aláhúzással jelöltük. A levelet a Budapesti Rendőrfőkapitányság Bűnügyi Osztályán 1942. június 24-én iktatták. Schmiedlt első fokon 1943. március 17-én hathavi fogházra, másodfokon az Ítéltábla háromhavi fogházra ítélte 1943. szeptember 20-án. Végül a Kúria 1944. május 31-én szintén háromhavi fogházra ítélte.

1942. július 17.

Feljelentés Márkus Jenő bádogossegéd ellen

Tisztelettel jelentem hogy, Márkus Jenő zsidó származású, fiatal ember és Ejnholc Mária keresztyén származásuleány kik laknak Kisdiofa utca 10 II. e 21. szám alatt albérlőként viszonyt folytatnak egymással. A törvényt félredobva a keresztyénfajt meggyalázzák, amiért méltó büntetésjár. Nemvagyok ellensége egyikneksem csupán igazmagyarságom késztetett a följelentésre.

Budapest 1942 VII. 17 én.

Hazafias tisztelettel
egy igazmagyar honvéd

BFL-VII-5-c-13922/1942-Márkus Jenő-13-14.

Eredeti, géppel írott feljelentés. A levél a M. Kir. budapesti honvéd Városparancsnokságra 1942. augusztus 7-én érkezett. Innen 1942. augusztus 11-én továbbküldték a Budapesti Rendőrfőkapitányságnak. Itt 1942. augusztus 18-án azzal adták ki megfigyelésre, hogy „...a törvénybe ütköző közösülések bizonyítékai – szükség esetén 1941. október 9-éig visszamenőleg – beszerzendők.” Márkust első fokon nyolc hónap fogházra ítélték 1944. január 18-án. Másodfokú ítéletének, ha volt egyáltalán, nincs nyoma az iratok között. Valószínűleg túlélte a holokausztot, ítéletét 1945. augusztus 18-án hatályon kívül helyezték.

¹⁹ Az utolsó lap jobb alsó sarkában piros ceruzával, kézzel írva: „Konrád” – valószínűleg az ügyben eljáró rendőrtisztviselő neve.

Kb. 1942. augusztus 5–7.
Feljelentés dr. Ernst Imre ügyvéd ellen

Nagyságos

agyagfalvi dr. Hegyi Sándor²⁰
rendőrfőtanácsos urnak,

B u d a p e s t.

Tisztelet teljesen a következő bejelentést teszem: Dr. Ernszt Imre zsidó ügyvéd /50 év körüli/ Stojanovits Olga szerb eredetű, görögkeleti vallású /40 év körüli/ leány, több mint tíz éve élnek közös háztartásban, jelenleg V. Visegrádi u. 12. III. 2. alatt 4 szobás lakásban. Egy szoba közös lakás, egy szoba iroda. A lakás a leány nevében van bejelentve, mert a zsidó ügyvéd második feleségének, kitől e nő miatt külön él, nem fizet tartásdíjat, látszatra így nincs lefoglalható lakása. Különben minden terhét a közös lakásnak és háztartásnak az ügyvéd fizeti, reggel, délben este együtt étkeznek, a leány vezeti ma is a háztartását, gondoskodik minden szükségletéről s mint fizetés nélküli alkalmazottja, ellátja az irodáját, sőt a mai időkhöz megfelelően, ő szerzi ügyfeleit. A 15 § megjelenésekor azonnal kibérelt a zsidó ügyvéd egy albérleti szobát, hol kizárólag az éjszakai alvásnál tartózkodik, mert mint ügyvéd valami formát keresett a külvilág részére és a törvény kijátszására s éjszakára elhagyja a közös hálószobát, hol a törvény megjelenése előtt együtt maradt. Mi a ház lakói csodálkozva látjuk, hogy ma a szigorú előírások dacára hogyan lehetséges ez, mert reggel 8-tól éjjel kapuzárásig még ünnep és vasárnap is – a nővel tölti minden idejét, azon a címen, hogy ott az irodája. Mindkét személy görcsösen ragaszkodik ehez az állapothoz, az ügyvéd, mert keresztény alkalmazottját mindenre felhasználja, és kihasználja, a leány pedig mert 10 éves viszonyát nem akarja megváltoztatni. A lakásból 2 szobában más albérelő is van, egy nő és egy férfi, utóbbi ki régről ismeri e viszonyt – nem tartotta szükségesnek a törvény megjelenésekor elköltözni más albérletbe, mert semmi érdeke a törvény kijátszása és nem érheti annak súlyos ereje. A ház minden lakója ismeri e dolgot és látja merészségüket, de rendkívül ravasz, mindenre elszánt, mindenkit megvesztegető okos emberek s biznak abban, hogy a rendeletet továbbra is kijátszhatják, lelkiismeretes, komoly vizsgálat azonban eldöntheti fentiek valódiságát és rendet teremthet.

Tisztelet teljesen kérem jelen irásom házi használatát és kézben tartását. Nagyságos Főtanácsos Urnak legalázatosabb hiva egy törvény tisztelő.

BFL-VII-5-c-13924/1942-Ernst Imre-7-8.

Eredeti, géppel írott feljelentés dátum és aláírás nélkül. Nyomozásra 1942. augusztus 10-én adták ki a Bűnügyi Osztályon. Ernszt Imrét 1943. október 4-én már első fokon felmentették.

²⁰ Dr. Hegyi Sándor a rendőrség Budapesti Főkapitánysága Erkölcserrendészeti Osztályának a vezetője volt, a levélíró nyilván nem tudta, hogy a Bűnügyi Osztály vezetőjének kellett volna címezni a feljelentést.

Kb. 1942. október 12.

Feljelentés Vécsei Mátyás gyári munkás ellen

Tekintetes Főkapitányság!

Feljelentést teszek Vécsei Mátyás férjem elen lakik Lehel u. 1 szám 3. emelet 18 ajtó mert Nyerges Rózsi nevű keresztény nővel él már régebb idő óta és én velem nem törődik. Én figyelmeztetem férjemet hogy eből baj lesz mire ő azt mondta neki nem parancsol aból senki hogy kivel éljen avál él akivel akar. Nyerges Rózsi azon a czimen hogy ő nem árulja el senkinek hogy vele él ki csal tőle minden pénzt Bálint Ferencz főbérő is tudja hogy együtt élnek

Szépen kérem a főkapitányságot nyomoztassa ki jól büntesse meg őket.

Tisztelettel

Vécsei Mátyásné

Bpest Lehel u. 1 szám

BFL-VII-5-c-2621/1943-Vécsei Mátyás-15-17.

Eredeti, kézzel, ceruzával írott feljelentés, az aláhúzott szót az eredetiben kézzel, tollal húzták alá. A levél 1942. október 13-án érkezett a Budapesti Rendőrfőkapitányság Bűnügyi Osztályára. Három nappal később a detektívcsoporthoz azzal adták ki megfigyelésre, hogy sürgősen kell eljárni, és a „törvénybe ütköző közönségek bizonyítékai beszerzendők”. Vécseit első fokon 1943. április 30-án egy év két hónap fogházra, másodfokon (az Ottrubay-tanács) két hónap fogházra ítélte 1944. január 22-én. Ezt a vádlott fellebbezése után a Kúria 1944. június 15-én helybenhagyta.

110

Kb. 1942. október 20.

Feljelentés Safir Sándor szabómester ellen

Nagyméltóságú Erkölcserendészeti Rendőrtanácsos úrnak Kapitánysáknak VIII. k. Conti u. 35. sz. Budapest

Méltóságos Főtanácsos úr! A fáradozásuknak az úrknak nem lesz hiábavaló ha erkölcsi alapot veszük figyelembe amit az úrknak is fáradoznak akkor nem tűr halasztás hogy itt az üllői út 46. sz. II. emelet 19. sz. szomszédunk hosszú éveken át borbély házat úgy titkos kéjnöknek adja ki naponta a szobáját 6-8 pengőért rövid időre most jövünk reá hogy a konyhája ajtaja azért alkalmas hogy ilyen titkoskéjnök fel hozzák a férjüket. Halotuk egy ízben ez évek óta jár ide ez a nő hogy a hekusok nem szakolhatnak ide ez privát lakás itt nem kell félni sőt abortusakat is csinálnak itten hazudni a szomszédék az jól tudnak mi már ismerjük őket. ha baj van akkor telefonon értesíti a titkos kéjnököt hogy vigyázzanak mert a [olvashatatlan szó] egy-két napig tart aztán lehet megint ők nagyon is ismerik minden nőt hisz hosszú évek óta hordják a férfiakat. ezt a szép lakást jobban megérdemli egy tiszt úr mint ők. Kérjük tesék vigyázni mert tagadni azt tudnak. Dudásékat a felügyelő urat figyelmeztetjük hogy a háziúrnak mondja meg hogy felmondjon nekik.

BFL-VII-5-c-13146/1942-Safir Sándor-50-51.

Kézzel, tintával írott, aláírás és dátum nélküli postai levelezőlap, 1942. október 22-én bélyegezték le a 72. sz. postahivatalban. Safir Sándor módos szabómestert első fokon egyhavi fogházra ítélték az előzetes letartóztatásban töltött öt nap beszámításával. Az ítélet végrehajtását büntetlen előéletére és beismerő vallomására tekintettel három évre felfüggesztették. Az Ítéletábla az ítéletet megváltoztatta, és a büntetésből még hátralévő 25 napot Safirnak le kellett ülni.

páratlan oldal

www.es.hu

IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

**Kattintson
a www.es.hu-ra!
SMS-sel is
előfizethet!**

PUBLICISZTIKA,
FEUILLETON,
PRÓZA, INTERJÚ,
VERS, VISSZHANG,
KÖNYVKRITIKA,
MŰBÍRÁLAT,
GALÉRIA